

Отшельник и мышь

Хитопадеша 4,6

हितोपदेशः। मुनिः मूषिकश्च

अस्ति गौतमारण्ये महातपा नाम मुनिः।

tapas *n* - жар, аскетизм, покаяние, мучение;

तेनाश्रमसंनिधाने मूषिकशावकः काकमुखाद्भ्रष्टो दृष्टः।

saṃnidhāne *adv.* – поблизости от ч.-л.;

śāvaka *m* – детеныш;

bhraṣṭa (p.p. от √bhraṣ) – падать, выпасть;

ततो दयालुना तेन मुनिना नीवारकणैः स संवर्धितः।

dayālu – сострадательный, участливый;

nīvārakaṇa *m* – зерно дикого риса;

saṃ√vardh I Ā. – вырастить; *caus.* вскармливать, заботиться;

तं च मूषिकं खादितुमनुधावन्बिडालो मुनिना दृष्टः।

anu√dhāv I P. – бежать, преследовать;

पश्चात्तपःप्रभावात्तेन मुनिना मूषिको बलिष्ठो बिडालः कृतः।

tapahprabhāva *m* - сила аскетизма, волшебная сила;

स बिडालः कुकुराद्विभेति। ततो ऽसौ कुकुरः कृतः।

√bhī (III P. bibheti) – бояться;

कुकुरस्य व्याघ्रान्महद्भयम्। तदनन्तरं स व्याघ्रः कृतः।

tadanantaram *adv.* – вскоре после этого;

अथ व्याघ्रमपि तं मूषिकनिर्विशेषं पश्यति मुनिः।

nirviśeṣa *n* – сходство, подобие;

अतः सर्वे तत्रस्था जनास्तं व्याघ्रं दृष्ट्वा वदन्ति।

अनेन मुनिना मूषिको ऽयं व्याघ्रतां नीतः।

vyāghratā *f* – тигриная сущность;

vyāghratām nītaḥ – превратил в тигра;

एतच्छ्रुत्वा स व्याघ्रः सव्यथो ऽचिन्तयत्।

savyatha – опечаленный;

यावदनेन मुनिना जीवितव्यं तावदिदं मम स्वरुपाख्यानमकीर्तिकरं न पलायिष्यते ।

yāvat ... tāvat – до тех пор, пока; когда – тогда;
svarūpa *n* – природное свойство, настоящая натура;
ākhyāna *n* – повесть, рассказ, повествование;
akīrti *f* – позор, стыд, бесчестие;
akīrti-kara – постыдный, не делающий чести;
√palāya *X. P.* – бежать, исчезать;

इति समालोच्य मुनिं हन्तुं समुद्यतः ।

sam-ā√loc I Ā. – рассуждать, думать;
sam-ud√yam I *P.* – начинать, готовиться, собираться, намереваться, думать о ч.-л.;

ततो मुनिना तस्य चिकीर्षितं ज्ञात्वा पुनर्मूषिको भवेत्युत्त्वा मूषिक एव कृतः ।

cikīrṣita *n* – желание, намерение (des. от √kar);

अतो ऽहं ब्रवीमि ।

नीचः श्लाघ्यपदं प्राप्य स्वामिनं लोप्तुमिच्छति ।

मूषिको व्याघ्रतां प्राप्य मुनिं हन्तुं गतो यथा ॥

ślāghya – почетный;
prāp (pra√āp) *V. P.* – достигать, получать, приобретать;
svāmin *m* – господин, хозяин;
√lup *VI P.* – причинить вред, разрушить.